

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет
імені Івана Франка**

**XV Всеукраїнська
наукова конференція**

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ
ТА ІНФОРМАТИКИ**

23 – 25 вересня 2008 року

Тези доповідей

**Львів – 2008
Вдавничий центр ЛНУ імені Івана Франка**

УДК 519.6

Г.Г. Цегелик, М.І. Глебена

(Львівський національний університет імені Івана Франка,
Ужгородський національний університет)

ЧИСЕЛЬНИЙ МЕТОД МАЖОРАНТНОГО ТИПУ ВІДШУКАННЯ АБСОЛЮТНОГО ЕКСТРЕМУМУ ДОВІЛЬНИХ НЕГЛАДКИХ ФУНКЦІЙ ДВОХ ДІЙСНИХ ЗМІННИХ

Нами розглядається підхід до оптимізації негладких і розривних функцій, в основі якого лежить використання апарату неklasичних мажорант і діаграм Ньютона функцій, заданих таблицно [2,3]. Використовуючи цей апарат, в [4] побудовано чисельний метод відшукування абсолютного екстремуму довільної вгнутної (опуклої) негладкої функції від двох дійсних змінних, визначеної в деякій області. В доповіді розглядається узагальнення цього методу на випадок довільної негладкої функції від двох дійсних змінних.

Нехай в області $D = \{a \leq x \leq b, c \leq y \leq d\}$ треба знайти максимальне значення функції $f(x, y)$, яка взагалі кажучи, може бути довільною негладкою функцією. Не зменшуючи загальності, вважаємо, що $f(x, y) > 0$ для всіх $(x, y) \in D$. В області D побудуємо сітку: $x = x_i, i = 0, 1, \dots, n, h = (b - a) / n; y = y_j = c + jk, j = 0, 1, \dots, m, k = (d - c) / m$. Позначимо $f(x_i, y_j) = a_{ij}$ і для набору значень a_{ij} ($i = 0, 1, \dots, n; j = 0, 1, \dots, m$) побудуємо неklasичну мажоранту та діаграму Ньютона [3]. Використовуючи характеристики мажоранти Ньютона, нами побудовано алгоритм, який дає змогу із заданою точністю знайти абсолютний екстремум будь-якої як гладкої, так і негладкої функції від двох дійсних змінних. Алгоритм не залежить від вибору початкового наближення.

1. Шор Н.З. Методи мінімізації недиференційованих функцій і ее приложенія.- К.: Наук. думка, 1979.
2. Цегелик Г.Г. Теория мажорант и диаграмм Ньютона функций, заданных таблицно, и ее приложение // *Укр. мат. журн.* - 1989. - Т.41. - №9. с.1273-1276.
3. Цегелик Г.Г. *Феблчшан Н.В.* Апарат неklasичних мажорант і діаграм Ньютона функцій двох дійсних змінних, заданих таблицно // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. мех.-мат. 1998. Вип.50. с.209-211.
4. Глебена М.І., Цегелик Г.Г. Чисельний метод відшукування екстремуму негладких функцій двох дійсних змінних // *Наук. зб. «Прикладні проблеми механіки і математики».* -2007. - Вип. 5. С. 17-21.